

Передплата
на «РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:
на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з висилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з висилкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. щадниці ч. 98704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш.
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня
крім неділь руских св'ят
о 5½ год. по полудні.
Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» при
ул. Оссоляньских ч. 11. партер
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцеві в Агенції
Соколовского в пасажі Гавс-
мана.
Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—
Рекламациї неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надіславі» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Захитаний новославизм.

(X) Від 10. с. м. відбуваються в Петербурзі засідання всеславянського комітету, котрий має підготувати другий всеславянський з'їзд в цвітні с. р. в Софії. Предсідником сего комітету є чеський посол др. Крамарж, його членом др. Дудікевич, а заступником др. Глєбовіцький. В хвилині отже, коли у Відні ведуться переговори в справі утворення парламентарної більшості і запевнена спокійної і успішної діяльності державної ради, поїхав др. Крамарж над Неву, щоби там підкріпити своє підпорване серед чеського народу становище новими мільйонами банками новославизму і знайти підпору в боротьбі з німецькими сторонництвими.

Коли перед двома майже роками др. Крамарж, потоплюючи на бистрих хвилях австрійської політики, хватився до сеї доски спасення, пущений в світ туман новославизму находив посеред славянських племен доволі одушевлених прихильників. Що галицькі москвичі з відскоком поспішили на з'їзди новославянські, се річ зовсім зрозуміла, бо їх широкій «русской натурі» припадають вельми до вподоби принагідні «тоasty», а при таких нагодах перепадає не одна копійчина на «общепольські цілі». Найшлися ті Чехи, котрі люблять грати на всеславянську нуту, і деякі Словінці і Хорвати дали заманити ся всеславянським туманом. Але навіть чимало Поляків (хоч

они все запевняють, що вони не Славяни, але Поляки, задля ненависти до Прус і Німеччини дали пірвати ся всеславянському одушевленню, брали участь в новославянських з'їздах і банкетах, виголошували високопарні промови і покладали великі надії на новославизм.

Протягом сих двох майже років охолонуло всеславянське і новославянське одушевленє, Поляки побачили, що навіть за ціну згнобленя українського народного руху в Галичині і в Росії (до чого жертвували свою поміч наші москвичі) російське правительство і російська дума не хотять Полякам признати ніякої підпори в Росії. Припертий до муру др. Крамарж признавав, що положенє Поляків вельми трудне, однак не найшов на се ніякої ради, а до того др. Крамарж стягнув на себе підзор, що наустив французького публіциста Шерадама оповістити недавно немилі для Поляків помічєня про польсько-руські відносини в Галичині, хоч сей Шерадам сам їздив по Галичині і тут між рускими і польськими політиками збирав собі матеріали до своїх писань. Всеж таки погляди Шерадама про польсько-руські відносини підорвали у Поляків довіру до лояльності д-ра Крамаржа, а презес польського кола петербургського Дмовський, хоч явився на засіданню всеславянського комітету, відсуває ся тепер на бік.

Окрім того розмова д-ра Крамаржа з редакторами «Нового Времени» і «Р'єчи» і додані до них редакційні статі, обмили зимною водою польських політиків,

так, що й у віденським колі навіть Стапінський з товаришами не може одушевляти ся новославизмом.

Чи поведе ся д-рови Крамаржови дальше запрягти до свого воза цілу Славянську Бдоту з католицькими Чехами Словінцями та Хорватами з окликом новославизму, можна вельми сумнівати ся.

З дотеперішних вістей можна впевнитися, що вигляди новославизму вельми невеселі, а хоч громада Софії вже ухвалила на прийняте славянських гостей 50.000 К, то мимо того відозвали ся голоси, щоби речинєць всеславянського з'їзду відročити, а навіть наспіли вісти, що сего року сей з'їзд взагалі не відбуде ся, хоч Болгари домагають ся приїзду слав. гостей. Таким способом так шумно проголошений новославизм яко одинокє спасенє для славянських племен, клонить ся до того банкрутства, бо не було в тім з самого почину правди і щирости. Росія, котра гнобить українсько-руський нарід у себе, а так само і Поляків, і простягає сюди руки, через свої орудия, щоби спинити в Австрії національний і культурний розвиток Русинів, не може приймати на себе ролі «освободительки Славян», а повинна передовсім у себе завести лад і свободу. Доля Фінляндії остане також соромним пятном на листках історії російського царства. Серед таких обставин венкі змаганя д-ра Крамаржа et cons. розплинуть ся як мильні баньки у воздуху. Нічого отже дивного, що др. Крамарж виїхав з Петербурга вельми пригноблений.

Панас Мирний.

Серед степів.

Доводило ся вам їздити пізньої весни, чи раннього літа по Україні? Міряли ви її безмірні шляхи зелених та рівних степів, де ніщо не забороняє вашим очам виміряти їх і вздовж і вшир і впоперек; де одні тільки високі могили нагадують вам про давнє життє людське, про бої та чвари, хижачькі заміри та криваві січи; де синє небо, побратавшись з веселою землею, розгортає над нею своє блакитне, безмірно високе, безодне-глибоке шатро; де тоне ваш погляд в безкрайому просторі, як і ваша душа — у безмірній безодні того світу та сїява, синьої глибини та сизопрозорі далечини?.. Як що вашим очам доводило ся хоч раз бачити все те, то не забути вам того до віку.

Ось ранок... Ясний та погожий ранок після короткої ночі. Зірочки кудись зникли — пурхнули у синю безодню блакитного неба; край його горить-палає рожевим огнем; червонуваті хвилі ясного світу миготять серед темноти, понад степом віє її посліднє зітханнє; положисті балки дримають серед темної тіни, а високі могили виблискують срібною росою; піднімаєть ся сизий туман і легесеньким димком, чепляючись за рослину, стелеть ся по землі... Тихо, — ніщо не шерхне, ніщо не писне... Ось зразу шугнуло світлом, наче хто торкнув головеньку, що догоряючи тліла, — і сизе полумє віхтем знялось у гору серед червоного жару. Вітрець легенький дихнув, поблизу у траві засорчав коник; десь далеко

ударив перепел, а там над шляхом понеслась-розлила ся, наче срібний дзвончок жайворонкова пісня. Недалеко від неї розкочуеть ся друга, перепели у траві розпочали перегукуваннє; коники один перед другим на вперейми сорчали... Рухив ся більший вітрець і пішов-похилив, по траві котючи непримітну хвилю, виграючи срібною росою... Ще наддало світу; ще раз кинуло з-за гори рожевим огнем; край неба, мов кармазином укритє, мигоче, пашисть — мов личенько соромязливої дівчини... Аж ось, здаєть ся, наче хто приснув!..

З-за гори скочила невеличка іскорка серед рожевого сїява і довгою промінястою стрілою перетяла весь степ: разом з нею стелеть ся друга, а третя мчить ся навздогінці... Ось цілий пук зняв ся! І — на далекому небосклоні заграв-засвітив край іскристого кола... Зраділа земля, усміхнулись високі могили срібною росою; закурились положисті долини пахучим туманом; жайворонки, як не перервуть ся, щебечуть; пухавкають та підпазьомкають, а неугавні коники завели у траві таке сторчаннє, аж в ухах ласкотять... Сонце! сонце! се тебе, довічний світе, стрічаючи, витає земля... геть собі все темне, та зле, цур тобі, лихе та недобре! Прокинулась світова мати, показала нам личенько красне! Слава тобі, пишная величе, молись до неї, живий світе! Мчи ся їй на зустріч, тихесенький вітре, і привортай, продаймай стежки її доріжки, щоб наша мати не запорочила дорогої сукні!.. Співає кругом вас увесь світ, все живе; і ваше серце, тріпаючись, як пташка під сіткою підспівує світови, бо й дзвоне у глуху дошку вашої груднини. Яка то радість його огортає! яке нестямно-хороше почуваннє, привітний холо-

док, ваші очи веселить краса світова, вашу душу чарує його щастє. Ви почуваете, що ви — частина того світу, невеличка пятючка його живого тіла, непримінний куточок його безмірної душі. Його мука — ваше лихе; його радість — ваше щастє; його втіха — ваша забавка... Скажиж меві царю земний-чоловіче, що твоє, а що світове?

Мовчить цар землі: Зачарований сьвітотою красою він наче дримає... Ось десь узав ся невеличкий кібчик і виголошучи свою голодну пісню, високо зняв ся над вашою головою. Серед прозорого сьвіту чорніє його блискуче пірє, широко розпросторені крила ледве тремтять у чистому повітрі, здаєть ся — мов хто спустив його на непримітній ниточці з самого неба і держить над землею. Ваші очи упали ся в його; ваше серце дожидає — що далі буде... Ось щось злегка зсунуло — наче перервала ся нитка, що придержувала того кібчика на одному місци, з легка тріпнули ся його крила, і кібчик опуюкою пустив ся па землю. Не встигли ваші очи вслідкувати за тим, де він спустить ся, як він знову зняв ся у гору, дзьобаючи гострим носом невеличкого коника... «Смерть... розбій!...» тьохнуло у вашому серці. «Серед сїєї краси сьвітотої, де заклывуєть ся радість та щастє, де прокидаєть ся любов до всього, — лиха смерть та розбій появилась! На що то? за що?..»

(Дальше буде).

Дневник кн.т. демократів „Рѣчь“ глумливо висловлює ся про поїздку д-ра Крамаржа і віщує, що новославянський віз его в дорозі з Петербурга до Болгарії (на другий зїзд) застрягне в петербуржських вибогах, розгорищивши і людей і ідею. Час, щоби вже закінчити сю справу, з котрої остав лише обман! кличе „Рѣчь“.

Ще різше висловлює про сю справу в „Биржевихъ Вѣдомостяхъ“ проф. Погѣдин, вказуючи на се, що за плечима новославизму стояли московські об'єднання з „Общества Благотворительнаго“ і „Галичско-русскаго“. Сі товариства змагають в дуєї протиславянським, протипольським і протіукраїнським, а керму цілої справи держали гр. Бобринський, Варгун і Філевич. Нічого дивного, що навіть Дмѣвський і товариші заявляли, що не возьмуть участі в дальших зїздах, і зовсім ясно, що новославизм розплив ся в мраці.

Вісти з Буковини.

4. лютого відбуло ся послідне засіданє буковинського сойму в теперішнім его складі, бо в коротці будуть розписані вибори на підставі нового виборчого закона, який в найблизших днях має одержати цїсарську санкцію. Нсвий закон опирає ся на катастрі національним і ділить послів на 6 курій. До першої курії належить 8 послів а то: Митрополит, 1 посол від пр. консисторії*, 1 посол вибраний волоским а 1 руским духовенством і 4 волоскі послі з великої посїлости; до другої курії належить 8 послів, а то: 2 послів від польского населеня (в тім один з загальної курії), 4 послів від польської більшої посїлости, а 2 від жидівської більшої посїлости; третю курію творить 16 послів від волоского населеня; четверту курію творить 16 послів від руского населеня (в тім 6 з загальної курії); до п'ятої курії належать ректор університету і 7 послів від німецкого населеня; до шостої курії належить 2 послів від палати торговельної і 7 послів від жидівського населеня. Отже в новім соймі має засідати 23 Румунів, 17 Русинів, 9 Жидів, 8 Німців, 6 Поляків.

Видлі краввий складає ся окрім маршалка з 8 членів. Двох з них іменує маршалок своїми заступниками, один з них мусить бути з поміж членів висланих III. а другий IV. курією. Оба сьуть собі рівні. Одною з найважнїйших справ якими займає ся сойм в послідній сесії є справа кураторії бук. банку. Доси був один президент Волох, 3 віцепрезидентів (Русин, Поляк, Жид) і велике число кураторів і цензорів. Тепер сойм ухвалив, аби кураторія складала ся лише з 8 членів. Два з них урядують яко президенти, першого з них означає III. курія, а другого IV. курія. Як бачимо, є тут деяка аналогія між вибором заступників маршалка а вибором президентів. Для деяких справ збирають ся всі 8 кураторів на спільне засіданє, для деяких лише 3 а то оба президенти і один з поміж прочих 6 кураторів після чергя. Се, що лише Волохи і Русини вибирають президентів, мотивує ся тим, що банк має служити в першій мірі селянському населеню. Понизше подаю виказ гіпотечних позичок на ґрунтову посїлсть після народности Після ставу з дня 31. грудня 1908.

	число позичок	сума
Румуни	1.755	2.394.400 К.
Русини	1.708	2.233.800 К.
Жиди	111	613.400 К.
Німці	111	222.400 К.
Інші	264	465.800 К.

Рішено, аби банк позичив центральній касі райфайзенку рускій і румунській по 3·2 М. К а німецькій 1·6 М. К.

*) Доси було в консисторії 5 Волохів, 2 Українці а 1 кацап. Тепер по смерті кацапа Гавїцкого буде правдоподобно 3 Українців.

Другою важною справою є укравлення черновецкого шкільного фонду. Видаток на народні школи на Буковині (окрім Черновець) виносить річно 4 мїл. корон, а покривало ся его з т. зв. краввого шкільного фонду (котрий черпав майже вель свій дохід з накладаня додатків до державних податків). Знов черновецкий шкільний фонд накладал додатки до державних податків з міста Черновець. Але, що додатки на школи в Чернівцях були %-ово далеко менші, як в краю, то сойм від 1902 року радить собі в той спосіб, що лише малу часть шкільних видатків покриває з краввого шкільного фонду а решту бере з краввого фонду, до котрого платять мешканці Черновець. Рада мїйска почала проти сего у Відні протестувати, а у відповідь на се ухвалив сойм, що окремих черновецкий шкільний фонд зносить ся а видатки на школи черновецькі має ся покривати з краввого шкільного фонду. Черновецька рада мїйска дуже обурила ся на се обмеженє автономії на поли народного шкільництва — яку доси має кожда столиця в Австрії — і висилає депутацию до Відня, аби перешкодити санкціонуваню сего законопроекту.

На рішуче жаданє сойму ухвалила прикінци січня черновецька рада мїйска проєкт реформи виборчої оперти на основі національного катастру, число мандатів піднесла з 50 на 70, з того 23 для Жидів, 19 Німцям, 10 Русинам, 9 Волохам, 9 Полякам. Число віцепрезидентів піднесено з 2 на 4 так, що в президії мають бути заступлені Жиди, Німці, Русини, Волохи і Поляки. Сойм прийняв сей проєкт, але підвислав Полякам і Волохам число мандатів о 1 так, що всіх мандатів має бути 72.

Однак на жаль нема великої певности, чи ті три законопроекти (про банк, фонд шкільний і черновецьку реформу виборчу) дістануть цїсарську санкцію.

Окрім того ухвалив сойм цілу масу резолюцій до урядительства, м. и. щоби концесії шинкарські видавало селянам, або громадам (а не Жидам), щоби в Сереті** засновано руску приготівлюючу клясу а в Радівцях, Гурагуморі і Сереті румунські приготівлюючі кляси — щоби в черновецькій німецькій промисловій школі отворено рускі і румунські рівнобїжні відділи, щоби в Арборі заложено румунсько руску низшу торговельну школу а в Радівцях німецьку школу для деревного промислу (на взір такої школи рускої у Вижици а румунської в Кімполонґу). Коли зважимо, що Румуни окрім рівнобїжних відділів в гімназії радовецькій дістануть аж 3 приготівлюючі кляси а Русини лише в Сереті і що в тім Сереті рівночасно буде також румунська приготівлююча кляса, хоч з Серету до Радівець ледево 3 мїлі і хоч Румуни мешкають головно в полудневій часті серетского повіту, звідки близько до Радівців і Сучави — то вижде, що на поли середного шкільництва Русини досягнули того року далеко менше як Волохи. Кола вже мова про середні школи, то згадаю, що в послідних днях іменовано директором кіцманської гімназії дра Агенора Артимовича професора I. гімназії в Чернівцях. Новий ледево 30 літний директор одержавши промоцію докторську sub auspiciis imperatoris приготівляє ся тепер до габїлітації на катедру індо-європейських язиків і є загальнолюблений між всіми Українцями, хоч національно сьвідомим став доперва в VIII класі, бо батько відумер ему за молоду, а мати Німка виховувала его в німецькім дуєї.

В п'ятницю яибрано 24 голосами II віцепрезидентом м. Черновець Румуна, Войтка, університетского вольного. На Русина дра Кліма упало 7 голосів, хоч вибір его був давнїйше майже певний. Стало ся се завдяки Жидам, які пімстили ся за виступ Русинів проти лихви і зрадили тепер Русинів.

Протижидівскі промови, які можна було чути в соймі, Жидам нічого не зашкодять, на

**) В серетській гімназії було прикінци 1908/9 р. шк. 313 учеників, 169 Жидів, 39 Німців, 53 Волохів, 40 Русинів і 12 Поляків.

малосьвідомого селянина нічого не дїлають а зрештою селянин соймових промов не читає. На жидівську лихву є лише один спосіб, котрого жиди найбільше боять ся, а то ґуртованє селян в спілки економічні.

Буковинець.

Краввий шкільний Союз.

Краввий Союз Шкільний у Львові, яко начальна власть українсько-русского приватного шкільництва, зложена з відпоручників товариств: „Наукового Тов-а ім Шевченка“, „Учительської Громади“, „Русского Тов-а педагогического“, „Взаїмної учительської помочи“, „Просьвіти“, „Двістра“, „Народного Комітету“ і делегатів приватних українсько-русских гімназій, відбув в „Просьвіті“ під проводом пос. Ю. Романчука а відтак проф. М. Грушевского нараду і взявши під розвагу висунений соймовим польским Колом начерк нового типу польских гімназій, (щоби в Рогатині утворити польську гімназію з рускими рівнорядними клясами під управою спільної дирекції), прийняв на засіданю дня 15. лютого с. р. слїдуючі однодушні ухвали.

1) Жадаємо однакового трактованя руского середного шкільництва на рівні з польским а тим самим безпovolочного знесеня кривдячого краввого закона з дня 22. червня 1867 року.

2) Протестуємо проти кривдячої рускій нарід засади: не допускати до креованя руских гімназій в повітах з переважно руским населенем хїба тїлько там, де є уже гімназія польска та пручати веденє і науку в паралельних руских відділях силам до того зовсім неузідбєнним.

3) Проєктований тип мішаних польско-русских гімназій під одною управою, пропонований під хвалю для Рогатина, узажмаємо за проєкт шкідний під зглядом національного і педагогического вихованя, а для розвитку руского шкільництва прямо убїйчий і через те до прийнятя зовсім неможливий.

4) Як найенергїчнїйше протестуємо проти креованя самостїйної польської гімназії в Рогатині, коли перед тим не буде удержавлена тамошна самостїйна гімназія руска.

5) Жадаємо для безпovolочного заспокоєня необхідних потреб руского народа на поли середного шкільництва, креованя руских самостїйних гімназій в Бережанах, Городенці, Кочичинцях, Рогатині, Самборі, Стрию і Яворові.

6) Нашу репрезентацию сойму визнаємо, не уважати справи креованя самостїйних руских гімназій за які небудь концесії, та рішучо боронити поставлєних нами справедливих постулатів — а всякі протївнї предложеня поборювати як акти насильства, доконувані на майоризованім в законодатних заступництвах руским народі.

По ухвалєню резолюцій покликано до тїснїйшого комітету К. С. Ш. ще проф. Михайла Грушевского і о. сов. Александра Стефановича і на сім закінчено засіданє Краввого Шк. Союзу.

Тїснїйший комітет Кр. Шк. Союзу уконституував ся в отсей спосіб: голова проф. Михайло Грушевский, заступник голови радн. Іван Кивелюк, секретар др. Іван Брик, заступник секретаря др. Іван Раковский.

Політичний огляд.

Заграниця.

Італійский міністер заграничних справ Гїччїардїні говорив в парламенті про становище Італії зглядом Триполїсу. Він заявив, що отоманські провінції в Африці мають першорядне значїне для удержаня рівноваги на Середземнім

КОМПЛЕТНІ СЛЮБНІ ВИПРАВИ
КОВДРИ, МАТЕРАЦИ, ЗЕЛІЗНІ ЛІЖКА, СІННИКИ, ПОДУШКИ,
ПІРЕ, ВОЛОСІНЕ, ВОВНА, ДИВАНИ, ФІРАНКИ, ХІДНИКИ І Т. П.

продає по хайкизших цінах фірма
І. ДРЕКСЛЕР СІННІ
ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬНА 2, телефон 1121.

мори і з сего згляду італійська загранична політика змряла до удержання ненарушимости тих провінцій. Ся ненарушимість ніколи не була так певною і забезпеченою, як нині. Їх хоронять загальні забезпечуючі договори і спеціальні угоди, а ще більше нове турецьке праалінє, яке не допустилоб до сего, щоби якась угода мала нарушити его посілости в Африці. Отоманські посілости в Африці позістануть ненарушені в своїх признаних границях.

Молодоческий посол Крамарж, який чуже в Росії, як у себе дома, використовує приготованя до всеславянського з'їзду в Софії, які тепер роблять в Петербурзі, та агітує в користь новославянської пропаганди. Він промовляв там в імені Чехів, хоч навіть самі молодочехи не дуже ему сприяють. Говорив багато в славянським зєднанню, але его бесіда була доволі неясна; годі іменню довідати ся з неї, як розуміє він се зєднанє. Чи може має на думці створенє всеславянської держави на взір Німеччини? Говорили також Болгари Калінков і Людсканов, які підносили, що неославізм дасть Славянам реальну основу до мирної діяльности на поли культурного поступу.

Галицький сойм.

Засіданє 81. в середу дня 16. лютого 1910. почало ся о год. 10 1/2.

Внесенє зголосив п. Миронюк-Заячук в справі продажі зарядами камеральних лісів сухих стоячих дерев.

Інтерпеляції поставили: п. Куровець в справі перешкід продажі опалового дерева і лісових відпадків зарядом скарбових лісів в Калуші і в справі проволіканя уконституованя гром. ради в Хотіні; п. Скварко в справі поведєня старости в Рудках з сторонами в урядовім льокалі.

Перед приступленєм до дневного порядку зажадав п. Скварко голосу, щоби запитати маршалка в справі недільного засіданя комісії аграрних реформ.

В суботу вечером доручено членам комісії аграрних реформ, м. і. і бесідникови запрошенє на засіданє сеї комісії в неділю. На запрошеню не подано дневного порядку. На тім засіданю посол явив ся, щоби запротестувати проти визначуваня засіданя на неділю. Через те ломить ся усьвячений церковним і світським законом недільний відпочинок, який мають навіть ремісничі челядники. (П. Пастор: Дуже слушно!). Протест сеї був тим більше оправданий, що п. маршалок, замикаючи в пятницю засіданє виразно сказав, що комісії можуть радити в позасвяточних днях. Засіданя комісії тим більше не повинно бути, що багато їх членів, користаючи з святя, виїхали і в нарадах не могли взяти участі. Однак комісія над его протестом перейшла до дневного порядку, тому бесідник просить, щоби п. маршалок выяснив справу і зарядив, щоби свят не нарушати.

Дальше просить бесідник, щоби на запрошенях на засіданя комісії подавати дневний порядок, щоби послы могли наперед відповідно до справ приготувати ся.

Третя справа, в якій він звертає ся до кр. маршалка, відносить ся до внесенє гр. Скарбка. Справоздавець тих внесенє не предложив ані печатаного звіту, ані навіть не відчитав писемного, тільки виголосив свій реферат, як який виклад. Над протестом бесідника в сій справі комісія перейшла до дневного порядку. Тому застерєгає собі на пізнійше сконстатованє, чи сеї реферат згоджує ся з печатаним звітом, а тепер просить маршалка о выясненє, чи такий виклад може бути підставою до розправи.

Маршалок відповів на запити п. Скварка, що після регуляміну до маршалка можна ставити питаня лише в справі его поведєня в палаті, а що до комісії, то питаня треба ставити до провідника даної комісії, якому маршалок може для відповіди дати голос. Що до святкованя

недільї, то після особистого, не офіційного переконаня п. маршалка праця комісії в неділю не є знов так великим гріхом.

Опісля правительственний комісар п. Гродзіцький відповідав на інтерпеляції пос. Меруновича в справі телефонічних перерв між Львовом і Віднем, на інтерпеляцію пос. Короля в справі виборів до громадської ради в Батятичах, пос. Макуха в справі конкуренції розписаної громадою Поршна, а вкінци на інтерпеляцію посла Макуха в справі дієт ц. к. комісарів, виїзджаючих на переведенє громадських виборів.

Відповідь прав. комісаря на інтерпеляцію, поставлену руским клубом в сій справі, звучить:

„На внесену дня 20. січня с. р. інтерпеляцію посла п. д-ра Макуха і товаришів в справі коштів делегованя урядників до виборів громадських маю честь відповісти, що в виду приписів § 19. ординації виборчої громадської, після котрого право власті делегованя урядників до виборів громадських має бути виконуване з уряду з титулу державного надзору над громадами, не улягає сумнівови, що коштів подорожи делегованого з уряду урядника не можна накладати на громаду. Тож вже наведеними в інтерпеляції обіжниками намісництва з 18. II 1867 ч. 1517/пр. та з 29. XI. 1869 ч. 57380 поручено політичним властям повітовим покривати ті кошти з урядового гуртівного. Закиди, п. інтерпелянтом в розправі бюджетовій спонукали намісництво, що обіжником з 13. січня с. р. ч. 713 пр. звернуло знов увагу староств, що кошти, о котрих мова, належить покривати з гуртівного урядового, а жаданє звороту тих коштів від громад не має правного узасадненя. Наколи жє виделегованє урядника до виборів громадських не наступило з уряду але на виразну просьбу громади, в таким случаю жаданє від громади заплаченя коштів комісії не можна уважати суперечним з законом. Що до конкретних случаїв, представлених в інтерпеляції, зажадало намісництво поясненє від староства в Товмачи, щоби по їх отриманю видати евенгуально відповідні зарядженя.

Просимо відховити перегплату

Новинки.

— Календар. В пятницю: руско-кат.: Агата муч.; римо-кат.: Симеона. — В суботу: руско-кат.: Вукола еп.; римо-кат.: Конрада.

— „Историческое событие“. Вже по замкненю вчерашнього числа „Руслана“ одержали ми лист о. д-ра Дорожницького, який стверджує, що пропамятне письмо, врученє Ексц. Митрополитови, не було писанє московщиною, лише язиком, яким доси святиченики до свого Архипастира відзивали ся. Радимо д-ру Дорожницькому в такім разі звернути ся з просьбою до „Галичанина“, щоби мови пропамятного письма не „исковеркивалъ“. У вчерашнім „Галичанинѣ“ появиля знов вступна статя п. з. „Историческое событие“, в якій автор о. Левицкий, мабуть, Кирило з Дубовець „со слезами“ благодарить своїх „истинно русских“ собратий за те, що пожалували ся на „нападенія“, „Основ“ „Нив“, „Русланов“. Увы! Увы!.. Несчастное племя! Що вже у наших „истинно-русских“ не було „историческимъ событіемъ“? „Допилъ“ крилошанський банк і було „историческое событие“, отруїв ся Наумович і було знов „историческое событие“, дістав по „ланитахъ“ Дудикевич і знов звершило ся „историческое событие“, засуджено Мончаловского за шпіонажу і „снова историческое событие“, замкнено „юнолу“ Добрянского за шпіонажу і маємо знов „историческое событие“... засуджено „доблестнаго младенца“ Марущака і знов „историческое событие“... Збере ся комусь на „воплъ“ за семинарицкою „варехою“ і знов є готове „историческое событие“. Є всяка надія, що й о. Кирилль Левицкий омише небавом „историческія события своей жизни“ і знов буде „звѣло интересное историческое событие“... Чи не ліше мовчати о. Кириле!..

— Ще один портрет Шевченка. Недавно зголосив ся до міської думи в Києві д. Прокофєв і

жертвував автопортрет Т. Шевченка на продаж за 1.200 карбованців, згоджуючись лєщо з тої квоти опустити. Предлогу д. Прокофєва передано обєднаному комітєтові будови памятника Т. Шевченка. В кілька днів потім п-ї А. Ж. Берло повідомила обєднаний комітєт, що у неї є „подлинный“ (оригінальний) кабинетний портрет Шевченка“ з власноручним его підписом: „1859. Т. Шевченко“ і що сеї портрет можна у неї оглядати.

— В Станіславові працано дня 5. с. м. судового радника Йосифа Карановича. При тій нагоді учасники спільної вечєри зложили 210 К на чотири рускі приватні гімназії і 116 К на бідних учеників рускої гімназії в Станіславові.

— Письменник Бернштейн-Берзон мимо алярмующих вїстий про грізний стан его здоровля, має ся вже ліше, відзискав апетит і веселість.

— Рускі послы у бар. Бінерта. З Відня доносять, що представителі укр. руского клубу парламентарного були оводі у міністра-президента бар. Бінерта і жалували ся на адміністрацію в Галичині, на сойм, що хоче звівєчити участь Русинів в державній запомові будьто через ухваленє внесеня гр. Скарбка, будьто через заведенє Ради кравової культури без рускої секції. Рускі послы предложили також бар. Бінертові жадала погілу Галичини після народности, іменованя Русина віцепрезидентом намісництва, покликаня більшого числа руских урядників до центральных урядів у Відні і в краю, а вкінци заложєня руского університету у Львові. Бар. Бінерт — як доносять — не дав ніякої відповіди, лише довше розмовляв з послами, випитуючи їх про відносини в Галичині.

— Проти Ради кравової культури. Пос. К. Левіцкий пошараючи на пивішнім засіданю сойму кількадесят петицій філій „Сільского Господаря“, в яких протестує ся проти заложєня Ради кравової культури, заявив, що хибні є вїсти, немов би рускі послы годили ся на заснованє Ради кр. культури, бо як раз рускі послы рішені проєкт заложєня тої Ради поборювати всіма силами.

— Слїдство в справі банкрутства польского Банку парцеляційного. До держ. прокуратурії у Львові вплинуло против сего банку, який находить ся тепер в ліквідації, ряд карних донесєнь в трох направах: 1) о злочинне банкрутство, 2) о фалшованє селянських векслів і 3) о відступленє сум, належних від селян, иншим банкам, але без огляду на се, також о екзеквованє рат на ті суми від селян і невплачуванє їх до тичним банком. Прокуратор поручив слїдчому судії перевести доходженя. Судова комісія удала ся до Парцеляційного Банку, забрати книги, однак бувший синдик банку а тепер член ліквідаційного комітєту, адвокат др. Френкель хотів недопустити до опечатаня книг. Коли судия Обертинський приказав єму не робити перешкод в урядованю, др. Френкель заявив, що іде до міста по „протекцію“. І справді за якої півтора години президент кравового суду розпорядив телєфонічною дорогою застановити слїдство. Без огляду на ту „протекцію“ сенат суду поручив на другий день слїдства не переривати.

— Як виглядають концерти у Києві? У нас в Галичині прийняв ся звичай, що концерт укладає ся найбільше з 10-ох до 14-ох точок, а если є довший і триває поза три години, то публіка вертить ся місци, немовби нудила ся. Подивім ся протє, як довжєзні концерти уладжують на Україні. На вчерашню середу заповіджено в Києві в Народній аудиторії літературно-музично-вокальну вечірку в честь памяті Ст. Руданьского, уладжену кївською „Просвітою“. Програма вечірки була ось яка: 1) Промова про Руданьского — І. Стешенко; 2) „Сольо на скрипці“ — Б. Болотиньска; 3) „Мені однаково“, слова Шевченка, музика Лисенка — Влодек; 4) „Псалом 136“ і „Гуменний“, слова Руданьского — М. Дніпрова; 5) „Повій вітре, на Україну“, слова Руданьского — Побожєва; 6) „Бики“ і „Студент“, слова Руданьского — О. Плохий; 7) „Дихають тихо акації“, слова Олеся, музика К. Стеценка — Б. Болотиньска, С. Лозиньска і автор; 8) „Romans“ — Лозиньска; 9) „Над колискою“ і „Треба приятеля“, вірші С. Руданьского — Н. Голутівина; 10) „Romans“ — П. Жарковский; 11) „Калина“, музика Комаровского — Пйотровски; 12) „Затоплю я, закурю я“ і „На уляці скрипка грає“, кубанські пісні, аранж. О. Кошицем — хор тов а „Просвіта“; 13) „Solo на віолончелі“ — Бондаренко; 14) „Айстри“, слова Олеся, музика Лисенка — * * *; 15) „Наука“ і „Ти не моя“ вірші Руданьского — П. Коваленко; 16) „Гудє вітер“, музика Лисенка — Фурдецкий; 17) „Сольо на кимвалах“ — Войтченко; 18) „Плач Ярославни“, вірші Руданьского — М. Старицка; 19) „Чи ми ще зійдемо ся знову, дуєт нч віолончелі і тенора — Бондаренко і Фурдецкий; 20) „Romans“ — Н. Карлашов;

Поручає ся склад церковних парамежтів у Львові, ул. Руска ч. 8.
ВОЛОДИМИРА УСЦЕНЬСКОГО (давнійше Спожарский і Усценський)

Цінники на жаданє даром і франко.

Телеграми

з дня 17. лютого.

Петербург. Фінляндський сойм скликано на 1. марця с. р.

Берлін. З Атен доносять, що Греція находити ся в передодні домашньої війни. Маринарка не держить з військовою лігою. Воєнні кораблі стеять коло Саламіни і готувлять ся в данім разі до бомбардування Піреусу і Фалерон. Посли Росії, Англії, Франції і Італії порозуміли ся з командантами кораблів чужих держав, що мають робити в разі революції.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові

від 1. до 6. лютого 1910:

	за 50 кг.
Пшениця	13.30—13.60 К
Жито	9.25—9.45 К
Ячмінь броварняний	7.25—8.00 К
Ячмінь на пашу	7.00—7.30 К
Овес	7.30—7.50 К
Кукурудза	0.00—0.00 К
Просо	0.00—0.00 К
Горох до варення	10.75—13.00 К
Горох на пашу	8.50—9.50 К
Бобик	6.95—7.15 К
Конюшина червона	70.00—82.00 К
Конюшина біла	76.00—88.00 К
Конюшина шведка	75.00—85.00 К
Тимотка	28.00—30.00 К
Ріпак зимовий	13.15—13.55 К
Насіння конопл.	00.00—00.00 К
Хміль старий	00.00—80.00 К
Хміль новий	205.00—225.00 К

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 28. лютого 1909.

Найгарнійша сензація.

ФОКИ і ЛЬВИ МОРСКИ капітана Вебба. Верх тресури. — PEMATE і БІЛІЙ зачарований готель. — OCCY LANORES кuartет париских апаши. — 6 УЛЯНОВ співи і танці російські. — БУРМІСТР в КЛОПОТІ фарса. — ВІТОГРАФ 10 величавих новостий і т. д. і т. д.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділі і свята 2 представлєнє о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

B. HERDER FERLAG, WIEN I, WOLLZEILE 33:

— **Der Sozialismus.** Eine Untersuchung seiner Grundlagen und seiner Durchführbarkeit. M. 3'60; geb. in Leinw. M., 4'30. (K. 4'32, geb. im Leinw. K. 5'16).

— **Egger Augustinus.** Der Klerus und die Alkoholfrage. Auflage 4. K. — 48.

— **Ehrle Franz, S. J.** Beiträge zur Geschichte und Reform der Armenpflege. K 2'16.

— **Meyer Theodor, S. J.** Die christlichethischen Socialprinzipien und die Arbeiterfrage. 4. Aufl. K 1'56.

— **Lehmkuhl Augustin, S. J., Arbeitsverlag und Streik.** 4. Aufl. K — 72.

— **Lehmkuhl Augustin, S. J., Die soziale Not und der kirchliche Einfluss.** 4. Auflage K — 96.

— **Das Privateigentum als soziale Institution.** 2. Aufl. K 2'16.

— **Cathrein Viktor, S. J., Die Frauenfrage.** 3. Aufl. K 2'88. geb. in Leinw. K 3'48.

— **Das Paradies der Sozialdemokratie,** so wie es wirklich sein würde. Nach sozialdemokratischen Schriften für alle besonnenen Arbeiter dargestellt. 6. Aufl. K — 24.

21) «Материн жалъ», слова Шевченка, музика Лисенка — Наслідова; 22) «Гомоніла Україна», слова Шевченка, музика Лисенка — * * *; 23) «Могіла», вірші Руданського — В Чорнушенку; 24) «Romans» — Сельський; 25) «Моліте ся, братія», слова Шевченка, музика Лисенка — * * *; 26) «Не забудь юних днів», слова Франка, музика Степового — Удовенко; 27) «Ой, сади мої», кубанська пісня — хор тов-а «Просвіта». Початок вечірки о 8. годині вечером. А конєць певно десь по півночі!

— **Шпігунство в хосен Росії.** В Чернівцях спіймано російських шпігунів канцеліста краєвого виділу Йосифа Бендака і єго жінку та трєх російських підданих Каміньського і Ковальського з Києва і Голубєва, агента поліції з Хотина. Бендак займав ся шпігунством від довшого часу. Ще в 1903 р. звернено на него бачність. Син вольного тамошньої правосл. консисторії, скінчив учит. семінарію, учителював в кількох селах, потім відбув військову службу як одворічник у Львові і тут яко кацап, завязав зносини з бувшим рос. консулом Пустошкином і тоді вже зачав управляти шпіонажу. Зі Львоєа вернув на Буковину, де обняв місце учителя, потім старав ся о активованє у війську, служив яко підпоручник в 80. п. піх., але наслідком якогось скандалу мусів зложити стєпень офіцера. Відтак кілька літ дикорнував, між иншим в Будзанові, а вкінці дістав ся яко писар до краєв. виділу в Чернівцях і став іменованим канцелістом. Вєсь той час Бендак служив Росії ріжними фотографіями оборонних місць і вістями про розміщенє війська. За се дістав заплату. Хоч був під доглядом поліції, умів так зручно поступати, що не можна було єго приховити. Аж в минулу п'ятницю побачено, що відвідав єго двічі в дома якийсь цивільний пан з військовою поставсю. Того панка сліджено і приарештовано на двірці залізничній, а слідство виказало, що се був перебраний російський жандарм, який привіз Бендакови 1.000 К і листи з Росії. Безпроводочно арештовано також обоє Бендаків. Бендака яко хорого, поміщено в в'язничім шпиталі. Бендакова спершу вєсь заперечувала, а потім признала. Супроти зізнань жінки Бендак також признав ся до шпігунства. Арештовані рівночасно в Чернівцях Каміньський, Ковальський і Голубєв викручують ся, що они яко члєни «Охрана» слідили в Галичині за рос. анархістами і тепер повертали до Росії. На основі їх зізнань арештовано в Тарнові якогось анархіста, у котрого найдено 4 набиті револьвери. Чи справді цілє їх подорожи була така, як они представляють і чи они були в зносинах з Бендаком, викаже дальше слідство. Черновецькі часописи доносять, що слідство в справі шпіонажї приймає щораз більші розміри і доведе до многих арештовань.

— **Переписка Редакції.** Вп. Буковинцєви сердєшне спасибі за присилані вісти. Просимо й дальше нас не забувати, бо наші читачі раді знати про житє Буков. Русинів, а найкрасше се зумієобразити тамошній чоловік.

Оповідки.

— **З Самбора.** Тов-о «Шкільна Поміч» уладжує в суботу 19. с. м. в салі «Рускої Бєсїди» вечєрницї з танцями. Стрій для пань вовняний, для панів візитовий. Ціна вступу 1 К. Початок точно о год. 9. вечером. Дохід призначений на харч для убогої молодїжї шкільної. — **А. Копровський, Т. Біленький, В. Гериневич.**

— **З «Сокільського Базару».** Звіт за місяць сїчень 1910. Торги у всїх трох складах (Львів, Стрий, Станіславів) зросли о 1.452.36 більше, чим були в місяці сїчни минулого року. Сам склад в Стрию уторгуєт о 574 К більше. Стан вкладак з 31. XII. 1909 26.098.17 К, в сїчни 1910 вложено 1.691.32 К, звернено 440.75 К. Стан з кінцем сїчня 27.337.74 К. Стан у Льві з 31. XII. м. р. 6.587.86 К, в сїчни вложено 129.99 К, разом 6.717.85 К. Стан фонду рез. з дня 31. I. 1910 464.46 К. В місяці сїчни обслужено в львівській складі 4.123 осіб. Вступили в члєни: Вп. Роман Рачинський з 1 уділом і Марія Зелівська зі Станіславова з 2 уділами. Всіх члєнів є 197.

Посмертні оповістки.

— **О. Андрей Тимкевич,** парох в Желдци, жовківського деканата, перемиської єпархії, упокоїв ся дня 31. сїчня с. р. в 68. р. житя, а в 40. р. св'ященства. В. є. п.!

— **Михайло Дрїурі,** народний учитель в Летні, упокоїв ся в Дрогобичи дня 12. с. м. в 28. році житя. В. є. п.!

Для прикрашєня

комхат і Читалєхь!

ТАРАС ШЕВЧЕНКО в домовині і МОГИЛА ШЕЧЕНКА над Дніпром

Картини Сластьона виконані в артист. інституті Анґєрєра у Відні у величині 24+30 см. можна набути в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10; за 80 сотиків без пересилки, за 1 К з пересилкою (franco). Прибуток з ровпродажи жертвуєт радя. Ол. Барвіньський на памятник Т. Шевченкови в Києві.

Ол. Барвіньський. Историчний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жєрел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньський, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego list. Edw. Gnięwosza, szefa sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Ніщинського (Байди) Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердєшного — Ціна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирєна. — 40 с.

Куліш, Дєн Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймицька, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров. повість Мордовця. — 40 с.

Оржєшко, Великий, новєля. — 50 с.

Йов, перєспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію «Руслана» або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. сїчня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнова	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокала	7:10	12:40	4:50	—	—
Яврова	8:05	—	5:00	9:00	—
Брухович (що дня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:11
На Підзамчє з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:55
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—

З Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Рашєва	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:35	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станіславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокала	6:14	11:05	—	7:10	—
Яврова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович (будні дни)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і св.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамчє до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
З Личакова до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:54	—	—	—	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лпше в неділі.